

Vägar till återhämtning

Åsa Miemois
Hälsoutvecklare Previa

Hur ska vi leva...

...för att må bra, vara tillfreds,
känna oss glada och orka?

1. Rekommendationer
2. Forskning/ vetenskap
3. Hälsogurus
4. Egna teorier och erfarenheter
5. Andras teorier och erfarenheter
6. Media (tidningar, tv, facebook, bloggar, twitter etc)
7. Reklam och ekonomiska intressen
8. Hälso- och sjukvårdspersonal

Fundera på:

**Hur känns det
när du mår riktigt bra?**

Mindre hälsa

Mer hälsa

Vad skapar hälsa?

Var skapas hälsa?

När skapas hälsa?

Andas

Previa

Fundera på:

**Hur upplever du stress?
Vad händer i dig vid stress?**

"Additionsstress"

När vi jämför oss med den sammanlagda summan av alla andras, till synes, perfekta liv samt alla våra egna krav.

Några kännetecken

- För mycket att göra
- Stor och ökande informationsmängd
- Överbelastning av våra sinnen
- Ständiga förändringar
- Osäkerhet om framtiden
- Högt tempo
- Ökat splittring
- Ökad stress
- Sämre sömn

Vi lever i en unik tid...

Mindfulnesscenter

Autonoma nervsystemet

Det självstyrande nervsystemet

UPPVARVNING

Sympatiska nervsystemet

"Pådrivaren"

- Frigör stresshormoner
- Höjer blodtryck
- Höjer andningsfrekvens
- Ökar vakenhetsgraden
- Ökar svettutsöndring

ÅTERHÄMTNING

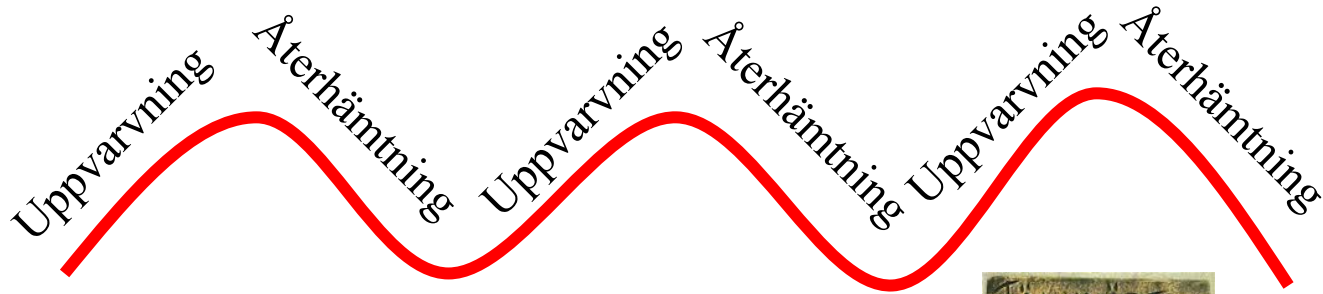
Parasympatiska nervsystemet

"Avslappnaren"

- Sänkt hjärtfrekvens
- Sänker blodtryck
- Lugnare andning
- Ökar salivbildning
- Matsmältning befrämjas

Nyckeln till all typ av stresshantering: Hitta en balans mellan uppvarvning och återhämtning

Tecken på stresstillstånd - dags för återhämtning

- Trötthet
- Huvudvärk
- Spännings värk i nacke och axlar
- Kognitiva nedsättningar; Koncentration, minne, uppmärksamhet
- Irritation och humörsvängningar
- Svårighet att varva ner
- Stimulikänslighet t ex ljud och ljus
- Nedstämdhet, oro och ångest
- Uppgivenhet
- Sömnstörningar

Exempel på stressbeteenden

- Rör mig snabbt fast jag inte har bråttom
- Försöker snabba på aktiviteter
- Ältar irritationsmoment
- Tävlar mot mig själv och andra
- Gör flera saker samtidigt
- Äter snabbt
- Irriterar mig över bristande punktlighet
- Känner otålighet i köer eller trafik
- Minskar vår fysiska aktivitet
- Känner otålighet över att se andra arbeta långsamt
- Tittar på klockan utan att behöva veta tiden
- Talar snabbt
- Talar med hög röstvolym
- Avbryter mig själv eller andra
- Talar samtidigt som någon annan
- Påskyndar den som talar
- Isolerar oss från vänner och familj
- Hoppas över raster, lunchen

Kartlägg dina rutiner. Dela in dagen i morgon, dag och kväll och skriv ner dina vanor. Fundera på om det är någon du vill ändra på.

Se över dina morgonrutiner. Börja inte dagen i ett högt tempo, utan gå hellre upp lite tidigare så att du hinner göra det du tänkt utan att stressa.

Växla mellan att vara inne och ute. Ta en paus från inomhus och sätt dig en stund utomhus. Kanske kan du äta lunchen utomhus, eller ta en kort promenad.

Växla mellan mental och fysisk aktivitet. Ta för vana att röra lite på dig varje dag.

Utnyttja dagens naturliga pauser som t ex måltider och transportsträckor. Slappna av och släpp jobbiga tankar för en stund.

Sänk kraven. Allt du gör kan inte vara perfekt, så var schysst mot dig själv.

Vad är good enough? När man nått sin fulla potential?

Alla har olika kapacitet, det kan även variera hos individen då livet förändras...

Rörelsepaus

Fundera på:

Vad är återhämtande för dig?

Vad ger dig positiv energi?

Olika typer av återhämtning

AKTIV

PASSIV

SÖMN

Strategier i vardagen

Vila från stimuli och ljud, gör ingenting

Gör en sak i taget

Be om hjälp

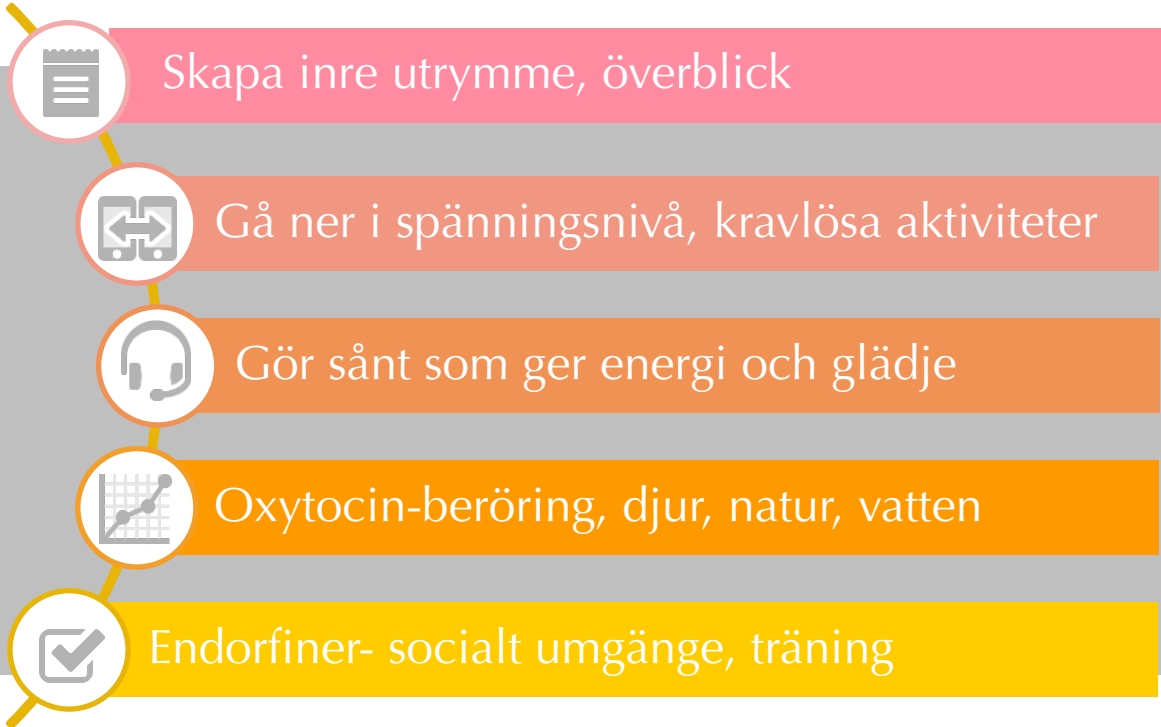

Mindfulness – använd dina sinnen, iaktta

Lyssna utan att avbryta

Strategier för återhämtning

Tips på återhämtning på jobbet

- Gör en andnings- el rörelseövning
- Gå ut på lunchen, dagsljus, rörelse, luft
- Växla arbetsposition
- Gå och prata med en kollega istf att maila
- Ta något att dricka, äta, gå på toa

Stresslindring – 3 tips

1. På morgonen:

Sätt en tanke för dagen (redan innan du stiger upp) -nåt som du ska ta tag i idag, en uppgift som ska genomföras

2. Under dagen:

Ge dig själv 20 minuters rörelse, gärna utomhus

3. Vid sänggående:

Ge dig själv tiden att reflektera över något du är tacksam över/ glad för/ nöjd med idag

Tips för välmående

Ta vara på dagsljuset

Fysisk aktivitet

Ät bra mat

Sov – och prioritera tid för återhämtning

Omge dig av människor som får dig att må bra

Undvik stress du kan påverka

Meningsfull sysselsättning (jobb och fritid)

Personlig utveckling

Acceptera obalansen – livet blir aldrig perfekt

Förenkla och prioritera

Värderingar- vad är viktigt för dig?

Vad längtar jag efter?